

VIKTIG INFORMATION TILL SVERIGES FOLKVALDA

NÄR KLIMATKRISEN KOMMER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SÅ ILLA ÄR DET

Konsekvenserna av att inte agera nu	4
Dödliga rekordsiffror	6
Ekologisk kollaps	7

DET FINNS HOPP

En halv grad gör stor skillnad	8
Snart finns ingen återvändo	9
Det är fortfarande inte för sent	9

DETTA KAN DU GÖRA

Sveriges klimatpolitik spelar roll	10
Var vaksam mot falsk information och lögner	10
Viktigt meddelande till dig som folkvald	11
Så räddar du miljontals liv	12

TILL SVERIGES FOLKVALDA

Fyra av fem svenskar känner oro för klimatförändringarna eftersom de utgör ett reellt hot mot vår säkerhet, frihet och demokrati. Den här broschyren ska hjälpa dig att bli bättre på att förstå hur allvarligt vårt samhälle kommer att drabbas av klimatkrisen, om vi inte vidtar nödvändiga åtgärder snarast. Broschyren ger dig också strategier för att motverka denna förödande utveckling.

Vi står inför ett av mänsklighetens största hot. Hela 99,94 procent av klimatforskarna är överens om att människan har orsakat den globala uppvärmningen. Sambandet mellan våra utsläpp av växthusgaser och upphettning av jorden är lika säkert som sambandet mellan rökning och lungcancer.

Trots det ökar utsläppen. Enligt forskarna medför upphettningen redan nu stora förändringar och skador. Dessa kommer att accelerera om inte utsläppen minskar omgående.

Tiden håller på att rinna ut. Det har fallit på vår generation att säkerställa arternas och den mänskliga civilisationens framtid. Det yttersta ansvaret för vår trygghet och säkerhet som medborgare ligger hos dig, i egenskap av folkvald politiker. Därför är det nödvändigt att du gör vad du kan för att den svenska staten ska börja behandla klimatkrisen just som den kris den faktiskt är.

LÄS OCH AGERA!

KONSEKVENSERNA AV ATT INTE AGERA NU

Medan planeten blivit 1,1 grad varmare sedan andra delen av 1800-talet, närmar sig Sveriges medeltemperatur redan en 2-gradig ökning. Temperaturen i Sverige ökar med minst 1,5 grad för varje grad vår planet blir varmare. Om utsläppen av koldioxid fortsätter att öka i dagens takt kommer Sverige att bli cirka 5 grader varmare i slutet av seklet, enligt SKL och SMHI. Följderna av den globala upphetningen och ekologiska kollapsen, om inte du och andra folkvalda politiker agerar omgående, blir ökat lidande och enorma samhällskostnader:

- **Extremväder.** Det varmare klimatet gör att vi får fler och kraftigare extremväder. Värmeböljor, torka, bränder, stormar, skyfall, jordskred och översvämningar blir vanligare i hela världen.
- **Översvämningar.** Risken för översvämningar ökar drastiskt. Den globala havsnivån kan komma att stiga med drygt 1 meter vid seklets slut om utsläppen fortsätter att öka. Områden där det idag bor 280 miljoner invånare riskerar att hamna under vatten vid 2 graders uppvärmning. Vid 4 grader drabbas 600 miljoner människor. Kustnära områden i södra Sverige, som exempelvis delar av Malmö, Skanör och Falsterbo, hamnar under vatten. 2014 års översvämningar i Sverige orsakade skador för 900 miljoner kronor.
- **Bränder.** Extrem torka och längre somrar gör att bränder blir vanligare och brandrisksäsongen längre. Släckningsarbetet för bränderna 2018 kostade svenska staten 100-tals miljoner kronor och skog värd uppåt 900 miljoner brann upp.
- **Matbrist.** Extremväder och minskad population av vilda pollinatörer leder till försämrade odlingsvillkor, både här och på andra håll.

Samtidigt väntas jordens befolkning öka från dagens 7,7 till 9,7 miljarder fram till år 2050 enligt FN. Detta leder till ökade matpriser och matbrist. Sveriges skördar halverades efter rekordvärmerna 2018 jämfört med ett normalår.

- **Vattenbrist.** När föroreningar från översvämmade floder och saltvatten tränger in i brunnar förstörs dricksvattnet. Samtidigt minskar regnmängden över de flesta torrområden. Långa torrperioder tär på grundvattnet och leder till vattenbrist. Efter sommaren 2018 låg grundvattennivåerna mycket under de normala nivåerna i stora delar av Sverige.
- **Mer sjukdom och död.** Fler dör och blir sjuka till följd av värmen. Värmeböljan 2018 beräknas ha lett till över 600 dödsfall i Sverige. Samtidigt kommer sjukdomar som malaria, denguefeber, gula febern, hjärnhinneinflammation, salmonella och kolera att spridas globalt. Expansion av industriellt jordbruk, till följd av profitmaximering och klimatförändringar, är förknippat med en ökad mängd sjukdomar så som SARS-COV-2 och COVID-19.
- **Flyktingströmmen ökar.** När miljontals människor får svårt att tillgodose sina basbehov och tvingas på flykt ökar konfliktrisken i världen. 200 miljoner människor väntas fly på grund av klimatförändringar år 2050. Under flyktingkrisen 2015 ansökte omkring 163 000 människor om asyl i Sverige.
- **Konflikter, terrorism och krig.** Klimatkrisen ökar konfliktrisken i världen och hotar demokratin och mänskliga rättigheter. Faktum är att hela civilisationen är satt på spel.

DÖDLIGA REKORDSIFFROR

Det som Sverige och andra länder har lovat i Parisavtalet är otillräckligt. Målet är att inte överstiga 2 graders global uppvärmning, med siktet inställt på 1,5 grad. Allt tyder på att vi missar det målet kraftigt. Om alla länder uppfyller sina åtaganden från Parisavtalet riskerar vi att få en uppvärmning på omkring 3 grader eller mer år 2100.

Just nu går utvecklingen alldeles för långsamt. Sveriges utsläpp minskar med någon enstaka procent per år enligt officiell statistik som inte inkluderar utsläpp från biobränslen. Men minskningen borde vara minst 12 % per för att klara våra åtaganden enligt Parisavtalet, att hålla den globala temperaturökningen långt under 2 grader.

- 2023 var **det varmaste året** som uppmätts sedan mätningarna startade 1850. Den globala medeltemperaturen är nu cirka 1,1 grader över den förindustriella nivån.
- Idag har vi den **högsta koncentrationen** av växthusgaser i atmosfären på 3–5 miljoner år. Temperaturökningen överensstämmer väl med utsläppen. Hälften av världens totala koldioxidutsläpp sedan 1750 har skett sedan 1990.
- **De tio varmaste åren** som någonsin uppmätts har alla inträffat de senaste tio åren.
- **Temperaturökningen i Arktis** är fyra gånger högre än den globala genomsnittet.
- Fortsätter vi som idag är det stor risk att vi når **1,5-grads global uppvärmning redan 2030** eller tidigare.

EKOLOGISK KOLLAPS

Ekosystemens kollaps är ett annat hot mot vår existens. På grund av människan utrotas nu arter i en takt som är tio till hundratals gånger snabbare än normalt. Intensivt jordbruk, skogsavverkning och urbanisering förstör de naturliga livsmiljöerna. Artdöden beror också på användning av kemiska bekämpningsmedel, spridning av invasiva arter, överfiske samt klimatförändringar.

- Av åtta miljoner arter är mellan en halv och en miljon **hotade av utrotning** inom de närmsta decennierna.
- Hela 60 procent av biomassan från alla däggdjur på jorden är tamdjur, 36 procent människor och **endast 4 procent är vilda djur**.
- Bestånden av vilda ryggradsdjur har **minskat med 60 procent** sedan 1970 enligt Världsnaturfonden.
- **40 procent av alla insektsarter hotas** av utrotning under de närmaste decennierna. Insekter spelar en oumbärlig roll i planetens ekosystem – både som pollinatörer och som huvudsaklig föda för många djur. Mer än tre fjärdedelar av världens alla jordbruksgrödor är helt eller delvis beroende av insekternas pollinering. Utan insekternas ekosystemtjänster riskerar vi att bli utan kaffe, vin, tomater, jordgubbar och bomull, för att nämna några exempel.

Ju fler arter som dör ut desto större risk att hela ekosystem kollapsar. Utrotningen av arter accelererar och vi är **på väg mot en sjätte massutrotning** av livet på jorden – denna gång orsakad av människan.

EN HALV GRAD GÖR STOR SKILLNAD

Redan vid 1,5 graders global uppvärmning kommer två av tre somrar i Europa att vara lika extrema som den rekordvarma sommaren 2018 i Sverige eller sommaren 2019 i stora delar av Europa (se tabell nedan). Vid 2 graders global uppvärmning blir en sommar som denna det normala.

En halv grad avgör alltså huruvida 100-miljontals människor blir utsatta för klimateffekter i form av ökad fattigdom, värmeböljor, sjukdomar samt mat- och vattenbrist.

TABELL 1

Skillnaden mellan hur 1,5 °C och 2°C global uppvärmning påverkar samhälle och natur enligt IPCC.

GLOBAL UPPVÄRMNING	1,5°C	2°C
Antal människor som påverkas av allvarliga värmeböljor minst vart femte år	1 miljard	2,7 miljarder
Yta där ekosystemet ändras från en typ till en annan, t.ex. från regnskog till savann	9 miljoner km ² (motsvarar ungefär Europas yta)	17 miljoner km ² (motsvarande USA:s och Australiens yta)
Andel korallrev som dör	70–90%	99%
Havsnivåhöjning	40 cm	50 cm

SNART FINNS INGEN ÅTERVÄNDO

Förändras inte dagens klimatpolitik kan världen räkna med ungefär 3 graders uppvärmning vid seklets slut.

Effekterna för livet på jorden, som en sådan kraftig uppvärmning kommer orska kan inte helt förutses. Det handlar om ett tillstånd som mänskligheten aldrig skådat, med följder bortom det katastrofala. Den globala uppvärmningen riskerar att sätta igång farliga återkopplingsmekanismer som påskyndar uppvärmningen ännu mer.

I det läget riskerar utsläpp av metan från smältande permafrost på tundran, regnskogsdöd i Amazonas och förlust av havsis i Arktis att förstärka den globala uppvärmningen. Detta skulle kunna ske redan vid 2 graders uppvärmning.

Det går inte att förlita sig på att vi människor kan minska temperaturen efter att uppvärmningen kommit till en kritisk nivå. Snart finns ingen återvändo. Därför måste du agera kraftfullt idag.

DET ÄR FORTFARANDE INTE FÖR SENT

Enligt 2018-års IPCC-rapport är det fortfarande möjligt att nå 1,5-gradersmålet. Under den tid det tagit att framställa denna broschyr har forskare hunnit bli allt mer tveksamma till vår förmåga att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader. För att avvärja denna kris krävs snabba och omfattande förändringar av hela samhället. Varje tiondels grad som temperaturen ökar förvärras krisen.

Det kan tyckas omöjligt, men människor har gjort enorma förändringar förr. Mobiliseringen under världskrigen krävde att hela ekonomier omvandlades inom loppet av några månader. Samhällets handlingskraft under coronakrisen bevisar igen att vi är fullt kapabla till omfattande samhällsomställning när beslutsfattare och allmänheten fullt inser vad som står på spel. Vi kan klara av en enorm omställning ännu en gång, helt enkelt därför att vi måste. Alternativet är utrotning av stora delar av livet på jorden.

SVERIGES KLIMATPOLITIK SPELAR ROLL

Det är viktigt att Sverige tar ansvar för sin samlade klimatpåverkan. Dels har vi ett historiskt ansvar för redan orsakade utsläpp och dels har vi fortsatt höga utsläpp per capita. Sverige har mycket att vinna på att agera föregångsland. Genom att ta fram de lösningar som resten av världen behöver för sin omställning, kan vi bidra till minskade utsläpp i andra länder. Det kommer att leda till ökad innovation, jobb och exportmöjligheter. IPCC menar att de samhällsekonomiska vinsterna för omställningen klart överstiger kostnaderna.

VAR VAKSAM MOT FALSK INFORMATION OCH LÖGNER

Fossilindustrin har under årtionden satsat miljarder på desinformationskampanjer och sponsrat forskare som förnekar klimathotet, på samma sätt som tobakslobbyn spred osäkerhet kring faran med rökning. Det är inte bara metoderna som är de samma – till stor del är det även samma forskare som är inblandade.

En studie visade nyligen att mer än hälften av de undersökta klippen om klimat på Youtube sprider missvisande klimatinformation. Därför är det oerhört viktigt att du är källkritisk och uppmärksam mot falsk information.

Faktan i den här broschyren kommer från FN:s klimatpanel IPCC, SMHI, IPBES, Naturvårdsverket och andra myndigheter och vetenskapliga studier som alla har genomgått rigorösa expertgranskningar. Samtliga källor hittar du på extinctionrebellion.se/nar-klimatkrisen-kommer/kallor.

VIKTIGT MEDDELANDE TILL DIG SOM FOLKVALD

Vi medborgare uppmanar dig, i egenskap av folkvald politiker, att agera ansvarsfullt och ta klimatkrisen på allvar. Det är dags att tillämpa samma försiktighetsprincip på klimatet som på andra samhällshot och risker.

Det är både din plikt och moraliska skyldighet att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda vårt land, vår planet och alla dess invånare. Det handlar inte bara om oss som lever idag. Just nu utnyttjar vi resurser som tillhör våra barn och barnbarn. Du måste säkerställa att vi efterlämnar ett fungerande samhälle för framtida generationer.

Nu behöver du visa mod, både som politiker och människa. Du har ett starkt stöd, både i forskningen och bland dina medborgare. Agera nu och stå på rätt sida av historien!

SÅ RÄDDAR DU MILJONTALS LIV

1. TALA KLARSPRÅK

Regeringen måste utlysa nödläge för klimatet och jordens arter och tillsammans med andra aktörer kommunicera hur brådskande det är att ställa om samhället. Kommuner och regioner måste utlysa klimatnödläge med krav på konkreta åtgärder, både på lokal och regional nivå och informera sina invånare om hur akut läget är.

2. AGERA NU

Regeringen måste handla omedelbart för att bromsa förlusten av arter och minska Sveriges klimatutsläpp till netto noll år 2025. Detta arbete måste också drivas på lokal och regional nivå av kommuner och regioner.

3. STÄRK DEMOKRATIN

Regeringen måste inrätta och vägledas av ett medborgarråd för klimaträttvisa och ekologisk hållbarhet. Även kommuner och regioner uppmanas att bilda motsvarande medborgarråd eller liknande dialogkanaler.

VILL DU VETA MER?

Boka ett möte med oss från Extinction Rebellion. Vi diskuterar gärna och stöttar dig i dina initiativ att ta nödvändiga steg för att förhindra de värsta effekterna av klimatkrisen. Mejla till extinctionrebellionsv@riseup.net.

Hela broschyren finns för nedladdning på extinctionrebellion.se/nar-klimatkrisen-kommer

Källor och referenser hittar du på extinctionrebellion.se/nar-klimatkrisen-kommer/kallor

Läs mer om Extinction Rebellion Sverige på extinctionrebellion.se

